

Kūdraugnes izpēte neapstiprina iepriekšējos priekšstatus par kūdras slāņa biezumu Latvijā lauksaimniecībā izmantojamā zemē

Publicēts: 02.02.2023.

[Augsne](#)

[NorwayGrants](#)

[Preses relīze](#)

[Projektu aktualitātes](#)

Priekšstats par kūdraugnes izplatību un kūdraugnes īpašībām lauksaimniecības izmantojamā zemē Latvijā mainās. Gan mineralizācijas, gan nosēšanās dēļ kūdraugnes īpašības ir mainījušās un esošās situācija ir atšķirīga no vēsturiskās situācijas, kas fiksēta iepriekšējos augsnes izpētes darbos pagājušajā gadsimtā,- tā secinājuši Latvijas Universitātes Ģeogrāfijas un Zemes zinātņu fakultātes (LU ĢZZF) zinātnieki, apsekojot 240 no 487 vēsturiskajiem kūdraugnes dziļrakumu punktiem lauksaimniecībā izmantojamā zemē. Vēsturiskie dziļrakumi tika veikti no 1960. līdz 1991. gadam visā Latvijas teritorijā, kas arī veido mūsu pašreizējo priekšstatu par kūdraugnes īpašībām Latvijā lauksaimniecībā izmantojamā zemē.

Divu gadu laikā projektā "Ilgtspējīgas augsnes resursu pārvaldības uzlabošana lauksaimniecībā" veicot augsnes izpēti, LU ĢZZF zinātnieki līdz šim apsekojuši 240 vēsturiskos augsnes dziļrakumus, kuros iepriekšējā izpētes posmā konstatēts vismaz 30 cm biezs kūdras slānis. Mūsdienās tikai 152 profilos kūdras slāņa biezums ir virs 40 cm, bet 34 punktos kūdras slāņa biezums ir 30 – 40 cm, 26 punktos tas ir mazāks par 30 cm, bet 28 profilos kūdraugne vispār netika konstatēta. Apkopojot visu 240 patlaban sagatavoto kūdraugnes vēsturisko dziļrakumu datus, jāsecina, ka tikai 152 no 240 punktiem augsne saucama par kūdraugni.

Lauka darbos iegūtie dati liecina, ka daļā vēsturiskās kūdraugnes notikusi kūdras nosēšanās un mineralizācija. Bet daļu bijušās kūdraugnes vairs nevaram šādi klasificēt, jo patlaban notiek arī izmaiņas Latvijas augsnes klasifikācijas kritērijos, tos aktualizējot un iespēju robežās piesaistot Starptautiskajai augšņu (WRB) 2022. gada klasifikācijai. Atbilstoši tai par kūdraugni uzskatāma tikai tāda augsne, kuras slāņa biezums ir vismaz 40 centimetri. Bet šie abi faktori pilnībā nevar izskaidrot projekta datu un vēsturisko datu atšķirības, piemēram, tos apsekotos 28 punktus, kuros kūdraugne vispār netika konstatēta. Lai novērstu šo problēmu,

projekts strādā arī pie jaunas kūdraugsnes izplatības kartes, kurā apvienos lauka darbus ar modernajām tehnoloģijām - satelītdatiem, modelēšanu un mašīnmācīšanos. Vairāk par šo pieeju tika stāstīts [projekta vidustermiņa konferencē 2022. gada 31. augustā](#). Jaunā kūdraugsnes izplatības karte sniegs aktuālu un objektīvāku informāciju par lauksaimniecībā izmantotajiem kūdraugsnes resursiem visā Latvijas teritorijā.

Zemkopības ministrija, kas ir projekta "Ilgtspējīgas augsnes resursu pārvaldības uzlabošana lauksaimniecībā" (E2SOILAGRI) atbildīgā partnere, ir ļoti pateicīga visiem zemes īpašniekiem un apsaimniekotājiem un novada pašvaldībām par atbalstu, patieso interesi un lielo atsaucību, zinātniekiem veicot augsnes kartēšanas darbu! Latvijas augsnes izpēte turpināsies līdz 2024. gada 31. janvārim.

LU ĢZZF zinātnieki veikuši ir apjomīgus lauka darbus, lai iegūtu datus par augsnes, tai skaitā kūdraugsnes izplatību Latvijā, veiktu datu analīzi un augsnes kartēšanu, kā arī atjaunotu informāciju par Latvijas lauksaimniecībā izmantojamo augsni. Darbs pie lauku darbiem turpinās, un atlikušie 247 vēsturiskie kūdraugsnes dziļrakumu punkti tiks apsekoti 2023. gada laikā. LU ĢZZF realizējamā aktivitāte "Uzticamas, valstij specifiskas augšņu informācijas pilnveidošana lauksaimniecības zemē" ir daļa no Norvēģijas finanšu instrumenta projekta "Ilgtspējīgas augsnes resursu pārvaldības uzlabošana lauksaimniecībā" (E2SOILAGRI).

[Zemkopības ministrijas](#) partneri [Norvēģijas Grantu klimata un vides](#) 2014.-2021. gada perioda programmas "Klimata pārmaiņu mazināšana, pielāgošanās tām un vide" iepriekš noteiktā projekta "Ilgtspējīgas augsnes resursu pārvaldības uzlabošana lauksaimniecībā" realizēšanā ir [Norvēģijas Bioekonomikas pētījumu institūts](#), [Latvijas Universitāte](#), [Latvijas Valsts mežzinātnes institūts "Silva"](#) un [Valsts augu aizsardzības dienests](#).

Projekta plānotais budžets ir 1,83 miljoni eiro, ko veido Norvēģijas piešķirtais 1,56 miljoni eiro grantu finansējums un 0,27 miljoni eiro nacionālais līdzfinansējums.

Strādājam kopā zaļai Eiropai!

Mediju kontaktiem:

Rūta Rudzīte

ZM sabiedrisko attiecību speciāliste

Tālrunis: +371 67027498

E-pasts: ruta.rudzite@zm.gov.lv

Tīmekļvietne: www.zm.gov.lv

<https://www.vaad.gov.lv/lv/jaunums/kudraugsnes-izpete-neapstiprina-ieprieksejos-prieksstatus-par-kudras-slana-biezumu-latvija-lauksaimnieciba-izmantojama-zeme>